

به نام خدا

طرح درس واحد مداخلات روان پرستاری خانواده‌گی

مشخصات درس	
نوع واحد درسی: تئوری 1/5 واحد	مدرس: خانم دکتر نرجس موسوی زاده
دانشجویان: کارشناسی ارشد روان پرستاری ترم 3	نیم سال تحصیلی: اول، سال تحصیلی 1402-1403
پیش نیاز یا همزمان: اصول مشاوره در روان پرستاری، اختلالات روان پرستاری بزرگسالان و مراقبت های روان پرستاری	
شرح درس	
این درس دانش و مهارت لازم برای نحوه ی به کارگیری مداخلات روان پرستاری در مراقبت از خانواده در دوران های مختلف زندگی، با ایجاد رابطه مؤثر با خانواده در سطوح مختلف پیشگیری را به دانشجویان می آموزد؛ آشنایی با نظریه های روان درمانی و نحوه ی به کارگیری آن ها در گروه و خانواده، مداخله در بحران به منظور ایجاد تغییرات لازم در تنش ها، بحران ها و حل تضاد نقش ها که خود موجب عملکرد مؤثر و ارتقاء سلامت فرد و خانواده باشد را دربر می گیرد.	
هدف کلی	
شناساندن خانواده به عنوان یک نظام باز اجتماعی به دانشجویان و هدایت آنان از طریق به کارگیری نظریه های روان درمانی خانواده و طی نمودن مراحل مشکل گشایی در سطوح مختلف پیشگیری، در جهت رفع نیازهای مددجویان و ارتقاء سلامت آنان در خانواده.	
اهداف رفتاری	
در پایان درس انتظار می رود دانشجو قادر باشد:	
1. تاریخچه و انواع خانواده و خانواده درمانی را تشریح نماید. 2. مراحل و شرایط تشکیل خانواده (ازدواج، اهمیت، هدف، شرایط کلی و اختصاصی زوجین و اصول مهارت های تضمین کننده ازدواج موفق) را توضیح دهد. 3. خانواده را به عنوان نظام باز اجتماعی مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد. 4. عوامل مؤثر داخلی و خارجی تاثیر گذار بر آن (ساختار، عملکرد، نقش، تصمیم گیری، ارتباط، عوامل فرهنگی و اجتماعی) را فهرست نماید. 5. نقش ها، وظایف و کارکرد خانواده را توضیح دهد. 6. خصوصیات خانواده سالم و ناسالم را مقایسه نماید. 7. مهارت های سالم زیستن در خانواده را با استفاده از الگوی Health Promotion شرح دهد. 8. چرخه زندگی خانواده (Family Life Cycle) را بیان نماید. 9. روان درمانی خانواده را تعریف کند. 10. نظریه های کلی روانی را شرح دهد. 11. خصوصیات درمان گر در روان درمانی خانواده را فهرست نماید. 12. موارد استفاده و انواع روش های روان درمانی خانواده را توضیح دهد. 13. اهداف روان درمانی خانواده را در هر دوره از چرخه زندگی بیان نماید.	

14. کاربرد نظریه‌هایی را که بر الگوی رفتاری، ارتباطی، ساختاری، احساسی، سیستمی و اعتقادی خانواده تأکید دارند، توضیح دهد.
15. مراحل روان درمانی خانواده (بررسی، شناخت، درمان و مداخلات پرستاری) را شرح دهد.
16. مراحل مشکل گشایی در خانواده در سطوح مختلف پیشگیری با تأکید بر حل تضاد و نقش‌ها در خانواده (Role Conflict Resolution) را بیان نماید.
17. تنش و بحران‌های مختلف (تکاملی، انتقالی و موقعیتی) در خانواده و راهکارهای کاهش تنش و مداخله در بحران را توضیح دهد.
18. خانواده با تمرکز بر مشکلات کودکان، نوجوانان و سالمندان را توصیف نماید.
19. خشونت‌های خانوادگی را شناسایی کند.
20. مداخلات روان پرستاری در خانواده دارای بیماران روانی را به کار گیرد.
21. خانواده با تمرکز بر بیماری‌های روانی را توصیف نماید.
22. مداخله در خانواده با تمرکز بر اختلالات روانی (اضطراب، افسردگی، وابستگی به مواد مخدر، الکل و بیماری‌های مراقبتی) را به کار گیرد.
23. خانواده دچار آسیب‌های اجتماعی را شناسایی کند.
24. توان بخشی خانواده دچار آسیب اجتماعی را طراحی نماید.

نمونه تدریس و ارزشیابی

نمونه تدریس
مضوری
ارائه تکالیف، یا کنفرانس و کار گروهی
پرسش و پاسخ، بحث‌های تکمیلی در مورد موضوعات درسی
در صورت نیاز به آموزش مجازی، تدریس آنلاین در سامانه LMS

نمونه ارزشیابی دانشجو	
نمره	موضوع ارزشیابی
2 نمره	شرکت فعال در جلسات کلاس
2 نمره	پاسخ به سوالات
4 نمره	ارائه تکالیف، کنفرانس یا کار گروهی
12 نمره	امتحان پایان ترم (تستی، تشریحی)
20	جمع نمرات

فهرست منابع اصلی

- مایکل نیکولز و شوالتز. فنون خانواده درمانی (مفاهیم و روش‌ها). ترجمه دکتر دهقانی و همکاران. تهران: انتشارات دانژه.
- مینوچین و فیشمن. فنون خانواده درمانی. ترجمه دکتر بهاری. تهران: انتشارات رشد.
- کتب، منابع و مقالات معتبر علمی و به روز مرتبط با روان‌پرستاری، اصول خانواده درمانی، اصول گروه درمانی و پویایی گروه.
- Goldberg, I, Goldberg H. Family therapy: An Overview. Australia: Brooks/ Cole engage learning, (Last Edition).
- [Nichols](#) M, [Davis](#) S. Family Therapy: Concepts and Methods, 11th Edition. Amazon Book Clubs (Last Edition).

تقویم درسی

جلسه	موضوع درس	مدرس	تاریخ و ساعت
1	تاریخچه و انواع خانواده و خانواده درمانی، تشکیل خانواده، خانواده به عنوان نظام باز اجتماعی و عوامل مؤثر داخلی و خارجی بر آن	خانم دکتر موسوی زاده	یکشنبه‌ها، ساعت 15-13
2	مراحل تکامل خانواده	"	"
3	الگوهای ارتباط در خانواده	"	"
4	روان درمانی خانواده، نظریه‌های کلی روانی، خصوصیات درمانگر، موارد استفاده و انواع روش‌های آن، کاربرد نظریه‌هایی که بر الگوی رفتاری خانواده تأکید دارد، مراحل روان درمانی خانواده	"	"
5	مراحل مشکل‌گشایی در خانواده در سطوح مختلف پیشگیری با تأکید بر حل تضاد و نقش‌ها در خانواده، تنش و بحران‌های مختلف و راهکارهای کاهش آن در خانواده، خانواده با تمرکز بر مشکلات کودکان، نوجوانان و سالمندان	"	"

"	"	خسونت‌های خانوادگی	6
"	"	مداخلات روان‌پرستاری در خانواده دارای بیماران روانی، خانواده با تمرکز بر بیماری‌های روانی، مداخله در خانواده با تمرکز بر اختلالات روانی، خانواده دچار آسیب اجتماعی و توان‌بخشی خانواده	7
"	"	آزمون میان ترم خانواده درمانی	8
"	"	سوء رفتار با کودک	9
"	"	طلاق	10
"	"	مشاوره زناشویی	11
"	"	کنفرانس دانشجویی	12